

Nr 950

Av herr Fälldin m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 96, angående inrättande av ett institut för nyttiggörande av forskningsresultat.

För produktivitetstegringen i näringslivet och därmed för välståndssökningen i vårt samhälle är givetvis forskningen och det tekniska utvecklingsarbetet av avgörande betydelse. Betydande insatser har redan gjorts i vårt land för en förbättrad teknisk utbildning och en effektivare forskningsorganisation. Universitetsexpansionen kommer att medföra ökade forskningsresurser och därmed ett ökat kunskapskapital till förfogande för produktionsapparaten. Det är emellertid av största betydelse att forskningsresultat och uppfinningar snabbt och effektivt kan nyttiggöras i färdiga nya produkter och nya produktionsmetoder. Ett sådant exploateringsarbete kräver betydande tekniska och ekonomiska insatser. Med den hårda konkurrens, som råder på världsmarknaden, är det givetvis angeläget, att vårt näringsliv beredes så goda förutsättningar som möjligt för expansion. Vårt lands investeringar i forskning och tekniskt utvecklingsarbete är dock i förhållande till bruttonationalprodukten lägre än vad som gäller för de tekniskt ledande länderna.

Enighet torde råda om nödvändigheten av att det tekniska utvecklingsarbetet förstärkes. Hittills har huvudsakligen industrien haft ansvaret för utvecklingsarbete och exploatering. Inom vissa sektorer, främst i fråga om atomenergiens utnyttjande, har dock staten burit nära nog hela kostnaden för innovationsverksamheten. Den alltmer komplicerade produktionstekniken ställer väsentligt ökade krav i fråga om utvecklingsinsatserna. Exploaterings- och utvecklingskostnaderna är numera så stora, att enskilda företag ofta inte har möjligheter att ensamma svara för dem. Särskilt gäller detta naturligtvis mindre och medelstora företag, som måste hesitera inför de stora ekonomiska risker, som ett utvecklingsprojekt kan innebära. Det framstår därför som naturligt och nödvändigt, att staten i ökad utsträckning inträder med stöd på detta område.

I propositionen nr 96 föreslås inrättande av ett särskilt statligt institut, »Institutet för nyttiggörande av forskningsresultat, INFOR», med uppgift att lämna finansiellt stöd i syfte att föra fram forskningsresultat och uppfinningar till industriell produktion. INFOR skall enligt propositionen ut-

Bihang till riksdagens protokoll 1964. 4 saml. Nr 950—955

nyttja den av tekniska forskningsrådet och malmfonden gemensamt bildade stiftelsen för exploatering av forskningsresultat, EFOR, som serviceorgan, samtidigt som EFOR skall kunna vända sig till INFOR för finansieringsstöd. Huvuduppgiften för INFOR skall vara att söka fylla det tomrum som skapas av bristen på aktiva intressenter inom betydande delar av industrien, beroende antingen på att branschen i fråga över huvud är svagt utvecklad eller intresset för ny teknik är påtagligt ringa. Till förfogande för det nya institutet skall enligt propositionen ställas ett investeringsanslag av 20 milj. kronor.

Enligt vår mening har det föreslagna institutet en angelägen uppgift att fylla i strävandena att förstärka det tekniska utvecklingsarbetet. Det för nästa budgetår förordade investeringsanslaget av 20 milj. kronor bör kunna betraktas som en lämplig avvägning i inledningsskedet. För framtiden måste vi dock räkna med väsentligt ökade ekonomiska insatser för utvecklings- och exploateringsarbetet liksom för forskningen och utbildningen.

Det nya institutet bör kunna få stor betydelse som långivande organ enligt de grunder som angivits av departementschefen. Enligt propositionen skall INFOR emellertid även äga rätt att finansiellt ta del i bildande av tillverkningsföretag eller på annat sätt satsa medel i sådana företag. Sistnämnda verksamhetsform för institutet är enligt vår mening olämplig. Institutet bör inte engagera sig i bolagsbildning eller inträda som aktieägare i tillverkningsföretag. Produktionen och därmed det slutliga nyttiggörandet av forskningsresultat och uppfinningar måste i huvudsak baseras på den enskilda företagsamheten. Institutets finansieringsuppgift bör sålunda begränsas till långivningen. Den i propositionen diskuterade möjligheten av stöd härvid även genom garantier och borgen synes oss böra beaktas, vilken fråga emellertid torde kunna prövas vid senare tillfälle.

Enligt propositionen skall ledningen av institutet handhas av en styrelse med högst fem ledamöter, utsedda av Kungl. Maj:t. Det förutsättes att i styrelsen skall finnas expertis på kreditgivning och marknadsföring. Det är enligt vår mening angeläget, att i styrelsen finnes representerad sakkunskap från olika områden, som har beröring med utvecklings- och exploateringsarbetet, såsom från olika delar av näringslivet och forskningen. Det synes oss därför önskvärt, att antalet ledamöter blir större än vad som förutsatts i propositionen, förslagsvis högst sju ledamöter.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 96 måtte

1) besluta som riktlinje för institutet för nyttiggörande av forskningsresultat, att institutets finansieringsuppgift må vara att utlämna lån i det angivna syftet men icke att delta i bildande av tillverkningsföretag eller inträda som ägare i sådant företag;

2) uttala att styrelsen för det nya institutet bör bestå av högst sju ledamöter, så att sakkunskap från olika områden kan bli representerad på tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 17 april 1964

Thorbjörn Fälldin

Karl Gust. H. Boo

David Gomér

Bengt Börjesson

Emil Elmwall

Arne Persson

i Falköping

i Heden